БIАЬСТАННА-ШЕРРА НИКЪ!

☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО
СВЕТ
арадувл 1923 шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетийн а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

26 (2651) | Ера, 29 март, 1962 шу. | Мах 2 кеп.

Хьувкъама лард—бIаьстан балхаш дика чакхдахар

Укх деношка хиннача КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пленуме обкома хьалхарча секретара нов. А. С. Трофимова яьча доклада тIа а пленума кхыча материалаш тIа а кIоаргга техкад хIанз республика юрта боахаме латта гIулакхаш. Пленумо белгалдаьд КПСС XXII съезда исторически решенеша, цо тIаийцача парте кердача Программа, март бетта хиннача Центральни Комитета Пленума соцамаша хьалхашка оттадаь дIахо юрта боахам дегIабоалабареи бахах лаьттанцара а хьайбаех а йоахача продукташца Iалашбареи хьакъехьара декхараш кхоачашдеш областа партийни организаце гарггарча хана чакхдаха деза гIулакхаш.

Обкома пленумо чIоаггIа кертагIдаьккхар кхашкара бIаьстан балхаш КПСС ЦК мартовски Пленума решенеша яххача тайпара ханнахьа а лакхача агротехнически боарамах а чакхдахар дIахо юрта боахам дегIабоалабара боккхача лоархIаме долга.

Ала дезаш да укх шера бIаьсти хьалхаялар а дIададахача шерашкачул хьалхагIа лаьтта дIоахдалар а бахьан долаш республикерча дуккхача боахамаша бIаьстан балхаш шерра дIадоладаь хилар. Хьалха юв культураш дIайийна яла йоал Наурски район, иштта гарга гIертай Сунженски район а. Во лелац уж балхаш цхьайолча кхыча районашка а. ДукхагIа дола боахамаш гурахь аханза диса лаьтташ оахаш, органически а минеральни а удобренеш ехкаш, макхаш доахаш, тIоадал дIакъовлаш, культиваци еш, дIадув фу кийчдеш, кхы бIаьстан балхаш деш доахк.

Цхьабакъда, кIезига бац республике хIанз хьатIакхаьча ха 1962 шера бIаьсти дIаюв культураш хьувкъара хоадам беш йола ха йолга бокъонца кхета ца деш бола колхозийи совхозийи кулгалхой, партийнии советскии болхлой. БIаьсти хьалха ялар бахьан долаш массанахьа а кхашкара балхаш шерра дIадоладе торо йоллашехьа а геттара кIезига хIама даьд гота сихха йистеяккхара цхьаццайолча районашка, Iалаьмате ледара леладу хьалха юв культураш дIаера гIулакх.

Дикка тIехьадаьлар укх шера цхьаццадолча боахамашка трактораши кхыйола механизмаши тоаелга. ХIанз а ремонт ца еш трактораш я Первомайски райсна Ленина цIерахча колхозе.

Дуккха моттигаш я тоаяь а яьнна балхаш деш йолча механизмех бокъонца пайда ца эцаш. Дуккхача боахамашка хIанз а цхьан сменах мара болх бац трактораша. Цудухьа геттара кIезига я цар овсарле. Масала, Наьсарен районе март бетта хьалхарча шин декадах юккъера лаьрхIача 2,1 гектар оахам лоархIам болаш болх мара баьбац цхьан тракторо. Кхы а вогIа латт из гIулакх цу шин декадах хIара тракторо 1,8 гектара лоархIам болаш мара болх ца баьча Iадтеречни районе.

Дика латтац дIаде фу Iалашдара а кийчдара а гIулакхаш. Дуккхача колхозашеи совхозашеи хIанз а дIадехьадац ялат дIайийдеча пункташкара пачхьалкхено шоашта хьожадаь фу. БIаьстан балхашта иштта ладарло яр вIалла мегаргдолаш дац.

Юртбоахама органашта, районий партийнии советскии организацешта, колхозийи совхозийи кулгалхошта хьалхашка латта декхар да бIаьстан балхашта кийчо еча а уж чакхдоахача а гучадаьнна кхоачамбоацараш сихха дIадахар, ерригача бIаьстан ювча культурай фу сихха кийчдар. Мамогга сихде деза гота балхаш, бокъонца тоаде деза техниках пайда эцара гIулакх, хIара трактора шишша тракторист а венна ерригача трактораша шин сменах болх белга вIаштIехьдаккха деза. Тракторашта, комбайнашта, кхыча машинашта бокъонца доалделга Iалашде деза. «Сельхозтехника» республикански объединени декхарийла я техниках пайда эцара гIулакха дикагIа тIахьожам лоаттабе, трактораш сеца латтаргйоацаш гIулакх вIаштIехьдаккха, ремонт янза йолча ерригача техникана ремонт елга Iалашде.

Кхашкара балхаш сихденнача хана моттигаш нийслу гота ханал хьалха йоаллаяьй аьнна рапорт далар духьа сиха дича балхаш мичча бесса дича а башха ца хеташ. Из гIулакх вIалла мегаргдац. Колхозийи совхозийи партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, совхозий директораш, колхозий правленеш чIоаггIа оарцагIа яла еза бIаьстан балхаш лакхарча агротехнически боарамах а дика а дайтара. Къаьстта оарцагIоала еза цу гIулакха юрта боахама специалисташ. Деррига балхаш дика делга — иштта хила еза лозунг.

Ховш да ялат а доакъар а дукхагIа чу дара декхар кхоачашделга хIанз деча балхех тиша хилар. Цудухьа цIаькха а хьажа деза дIадувча лаьттай структурага. КПСС ЦК мартовски Пленума а Нохч-ГIалгIай обкома а решенешка хьежжа цунна дича бакъахьа дола хувцамаш де а деза.

Масса а тайпара балхаш чакхдоахача керттера низ нах ба. Цудухьа вIаштIехьдаккха деза цар йоакхо яр. БIаьстан балхаш деча хана царна чубаха станаш хилийтар, дIайха даа хIама лоаттадар, царна юкъе массово-политически болх бар — боахамий кулгалхой а партийни организацей а керттерча декхарех цаI да.

ХьажкIаш дIаюв ха тIаккхача дукха ха йисаяц, хIана аьлча укх шера дIадахача шерачул а хьалхагIа дIае еза мег уж. Мамогга сихде деза дIае хьажкIаш кийчъелга, квадратно-гнездови сеялкашца хьажкIаш дIае нах Iомабелга. Къаьстта боккха лоархIам болаш да ерригa дIаюв хьажкIаш колибровать даь хилар.

Нохч-ГIалгIайчен юртбоахама къахьегамхой сийлен декхар да семилетка диъалгIча шера ерригa дIаюв культура дика хьувкъаяр.

☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆=☆≈☆

СССР-а ЛАКХЕХЬАРА СОВЕТ ГУЛЪЯРА ХЬАКЪЕХЬАРА СССР-а ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

СССР Конституце 55 статьяга хьежжа СССР-а Лакхехьарча Совета Президиумо **соцам бу:**

ялхазлагIа хержа Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьарча Совета хьалхара сесси 1962 шера 10-ча апреле гор. Москве гулъе.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1962 ш. 23 март.

Дика къахьийгад «Малгобекнефть» НПУ 3-ча промысла коллективо. Ханал 8 ди хьалха кхоачашъяьй мехкдаьтта даккхара йола хьалхарча квартала план. Соахка цу хана даьккхачул 4,7 процент дукхагIа даьккхад мехкдаьтта.

Хьалхле лелаю нн. Вазиевеи Коновеи кулгалдеча мехкдаьтта доаккхача бригадаша. Балха тIа хьокхамаш тел дикагIбараша: оператораша П. Компанченкос, С. Хамхоева, С. Арсамбекова, кхыбараша.

ХIанз апрель бетта чотах къахьегаш я промысла коллектив.

* * *

Хьалхарча квартала план ханал хьалха кхоачаш а яьй, планал совгIа дуккха тоннаш мехкдаьтта доаккхаргдолаш болх вIаштIехьа а баьккхаб «Октябрьнефть» НПУ нов. Коротков керте латтача лаьттан кIалха скважинашта ремонт еча бригада коллективо. Болхлой къахьегам аттача баккхара халача балхий процессашта автоматизации механизации ярах къахьегама овсарле 20 процент гаргга лакхъеннай.

Вай вахара юкъе дукха кердадараш дахьаш кхаьчай семилетка диъалгIча шера бIаьсти. КПСС ЦК мартовски Пленума решенеша дIадехача бесса шерра дIадоладеннад республика кхашкара балхаш, эргайоаккхаш латт лаьттан структура.

Юрташкарча механизаторашка, беррига колхозий, совхозий болхлошка, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацешка, колхозий, совхозий, ремонт еча предприятей кулгалхошка, специалисташка бIаьстан ялат дIаде дика кийчо яра беррига низ тIабахийта, техника дика ремонт е, фу кийчде, дукхагIа Iоа а е, хIаьта дикагIа пайда а эца органически минеральни удобренеех, толамца чакхдаккха ялат дIадувлгеи дIайийнача хIамашта гIулакх делгеи, аьнна КПСС Центральни Комитето даь Кхайкарал хIаране девиз а хинна дIаэттад.

Еррига говзал, хьинар оарцагIдаьккха къахьегаш ба юрташкара механизатораш бIаьстан балхаш лоаццача хана дика чакхдахара.

Хьамсара новкъостий! Тахан оаха укх оагIо тIа шоана гойт мартовски Пленума решенеш толамца кхоачашъяра хIанзале чIоаггIа къовсам лоаттабеш бола республика тайп-тайпарча районашкара механизатораш.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЛАКХЕХЬАРЧА СУРТА ТIА шоана гу Наьсарен района «Назрановский» совхозера гIорваьнна звеньевой Мальсагов Османи (аьттехьа) кхашка дисковани еш вола цун звеноцара тракторист Баркинхоев Суламбики. Доккхий декхараш тIаийцад звено болхлоша укх шера. Цар дош деннад 250 гектар лаьттан тIа хьажкIаш дIа а йийна хIара гектара тIа 75 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуэца.

— КПСС ЦК мартовски Пленумо къаьстта белгалдаьккхад хьажкIаш хьувкъаяр чIоагIа лоархIаме долга а хIаьта иштта уж хьувкъаяра керттера наькъаш а, яхаш дувц нов. Мальсагова. Iилманна карагIдаьнначох бизза пайда а эцаш кхее еза хьажкIаш. Оаха хIанзале деррига лаьтта аьхад, макха а баьккха дика кийч а даьд. ХIара гектара тIа тонн йолаш моттигера удобренеш ехкай, иштта шишша центнер суперфосфат а йиллай. ТIаийца декхараш кхоачашдергхиларах тийша ба звено болхлой.

— Юрта боахам дегIабоалабара цIенхаштта къовсам лоаттабар — из массане а декхар да, йоах ШОЛЛАГIЧА СУРТА ТIА шоана гуча Сунженски района XIX партсъезда цIерахча колхозерча В. Анцупова звеноцарча тракториста нов. Трифоненкос. Цудухьа аз лаьрхIад укх шера республике хьалха латтача хьажкIаш лелаерашца нийслуш къахьега.

Ший дош хьалхарча деношка денз кхоачашдеш хьавоагIа нов. Трифоненко. ХIара денна нормаш дикка тIехкхоачашъеш чакхдоах цо кхашкара балхаш.

200 гектара тIа дIайийнача хьажкIех хIара гектара тIара 70 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуэца дош деннад Шаьла района «Джалка» яхача совхозерча цIи хеза волча звеньевойс Т. Джамалаева. Цун звенос хIанзале шортта удобренеш а ехка макха а баьккха дика кийчдаьд деррига лаьтта. КХОАЛАГIЧА СУРТА ТIА Джамалаев Тата ший трактористаца Айдамиров Имранаца дийнахьа де деза балхаш дувцаш ва.

— ХьажкIаш хьувкъаяр дукхагIча даькъе къонабарий гIулакх да,— йоах Урус-Мартана районерча «Красноармейский» яхача совхозерча Х. Кадырова кулгалдеча звеноцарча ЛОХЕХЬАРЧА СУРТА ТIА шоана гуча къонача тракториста Асхабов Шамсуде. Денна нормаш тIехкхоачашъеш къахьегаш ва къона механизатор.

Укх деношка иштта хьинаре къахьегаш дукха механизатораш ба республике. ЦIенхаштта оарцагIбаьннаб уж мартовски Пленума решенеш кхоачашъяра.

Юрта боахама къахьегамхой! Хьалха латтарашца нийслуш, дикагIбарий опытах пайда эцаш, къахьега хIара участке. Доккхийча толамашца жоп ле хьамсарча парте тIахьехама. Совдаккха къахьегама хьинар!

В. ИВАНОВА сурташ.

Юрта боахам лакхбара

«КПСС ЦК мартовски Пленума балха итогаши района юрта боахама деш дола кулгал тоадара районни партийни организацена хьалхашка латта декхараши» яха дош дувцаш укх деношка пленум хилар КПСС Наьсарен райкома.

Цу деша хьакъехьа доклад йир парте райкома хьалхарча секретара нов. Х. Хаматханова.

Района юрта боахама цхьадола доакъош тIехьадусаш хилара бахьанаш кIоаргга даьшхар докладчика, цхьаболча отделеней кулгалхошта чIоаггIа критика йир юртбоахама продукташ дукхагIа яхара йолча торонех цар бизза пайда ца эцарах.

Цу тайппара докладчико дийцар мартовски Пленумо белгалдаьхача гIулакхашка хьежжа юрта боахамерча къахьегамхошта хьалхашка латта декхараш.

Районерча совхозашкара гIулакхаш дикагIа а сихагIа а мишта тоадергдар-хьогI яхаш дувцар пренешка къамаьлаш мел даьча новкъосташа. Уж гIулакхаш тоадергдола дуккха предложенеш елар цар. Масала «Назрановский» совхоза ветеринарни керттерча лоро нов. Булгучева аьлар, хьайбай продукташ яхара район тIехьаюсилга дIадаккхара доахан дебадансеи кхоачам хиллал доакъар Iалашдансеи даргдац, хIаьта цу гIулакха хьажкIаши шекара свеклаи доакъарийна дукхагIа дIае а еза, аьнна.

«Октябра 40 шу» яхача совхоза директора нов. М. Хаматханова аьлар, КПСС ЦК соцам кхоачашбеш болча тха совхоза къахьегамхоша лаьрхIад дерригача дIадувча лаьттах нийсса ахане тIа хьажкIаш дIае а цунца тешшаме чIоагIа доакъарий база Iалашъе а, цо йиш хулийтаргья хьайбаш дебаде, къаьстта а дулха дIадала лерхIараш.

БоаггIаш бола соцам бир пленумо дийцача деша хьакъехьа.

Н. ПАШЕННЫХ,

Мишта юкъекхухь оаха дикагIйола опыт

Вай дикагIа болча производственникий опыт дикагIа мишта йоаржаергьяр-хьогI яхаш дуккхаза а уйла е езаш хул. Цхьаннена а ца ховш мичад хIара боахама, хIара района ши-ший дикагIа бола производства новатораш хилар. Шеко яц, нагахьа санна хIара «маяка» карагIдаьннар коллективана карагIдоалаш хилча, къахьегама овсарле дуккха а лакхагIа хургхилар. Масала, «Красный пахарь» яхача колхоза воккхагIа волча жа Iуно нов. Мануйлов Василе хIара 100 жийна тIехьа 133 Iаьхар кхебу, ерригача колхозе юкъера лаьрхIача 100 Iаьхар мара ца кхебеча. Е хьожаргда вай цу колхозерча доярка Александра Николаевна Ковтюха балхага: цо дIадахача шера хIара фуражни Iаттагара 3542 килограмм шура яьккхар, хIаьта ерригача колхозо хIара фуражни Iатта лоархIаш яьккхар хиланзар 2752 килограмм мара.

Цу бакъдараша хьахьокх, нагахьа санна «маяка» карагIдаьннар ерригача коллективана карагIдаргдолаш гIулакх вIаштIехьдаккха вайна моге, къахьегама овсарле лакхъе а дика толамаш даха а йиш йола йоккхий торонаш вай боахамашка хилар.

Оаха тхоай низ кхоачар ду хьалха латта опыт йоаржаяри производствана юкъеяхьари духьа пропаганда яра дикагIа йола формаши методаши лехаш.

Белгалдаккха безам ба са: хIанзалца оаха хьалха латта опыт йоаржаяьй дукхагIча даькъе багах пропаганда еш, лекцеш ешаш, докладаш, беседаш еш, газеташ дешаш, хIаьта юкъ-юкъе тха «маякаша» шоай коллективашца къамаьлаш а даьд, и. кх. дI. Цхьабакъда, тхона хетачох, духхьал цхьа беседаш ярца пропаганда лелаяр вIалла кхоачамболаш а дац. Оаха февраль бетта денз кхыча тайпара болабаьб хьалха латта опыт йоаржаяра болх. ХIанз хьалха латта опыт Iомаеш кхо школа я тха: дояркай школа вIашагIъеллай «Красный пахарь» яхача колхоза МТФ йолча, жа леладерий хьалха латта опыт йоаржаяра школа йиллай Менжинске цIерахча колхозерча воккхагIа волча жаIун нов. А. Саитова дикагIа йолча жа-товарни ферма базе, коа тIара оалхазараш леладерий школа вIашагIъеллай «Октябра 12 шу» яхача колхоза ПТФ базе. Отта а яь, парте райкома бюро чIоагIъяьй хьайбаш леладерий школашта йола дешара планаш, цу школашта кулгалде нах хержаб.

Занятеш йолаеннача хьалхарча деной итогаша хьахьекхар, хьайбаш леладераш цу гIулакхa чIоагIа раьза хилар, дIахо а уж тайпа занятеш хан-ханнахьа яр шоашта дезилга хьахайтар ладувгIараша. Занятешка къамаьлаш дир партийни болхлоша, юртбоахама специалисташа. Масала, дояркашта еча занятешка къамаьл даьча КПСС райкома секретара нов. А. А. Чайкина дийцар Ростов-на-Дону хиннача Къилбаседа Кавказа юрта боахама хьалха латтарий совещане итогех а 1962 шера хьайбаш леладераштa хьалхашка латтача декхарех а, хIаьта иштта мукъа хийца доахан кхабарах боалача пайдах а. Цул тIехьагIа яь занятеш «Красный пахарь» яхача колхоза шурий-товарни ферма балха опыта хетаяь яр. Школе Iомалуш бараштa бовзийтар ферма боахам, царна хьийхар доахани Iаьсийи мишта кхаба а леладе а деза, ферма балха распорядок мишта хила еза. Цу занятей къаьстта дика гIулакх дар районе эггара дикагIа йолча цу ферме районера берригa дояркаш бахкар а цига болх мишта бу царна бIаргадовр а.

Занятеш дика чакхъювл хьалха латта опыт Iомаеча кхыча школашка а. Оаха тхоай дерригa низаш оарцагIдаьхад хьалха латта опыт юкъекхахьара план тешшаме кхоачашъяра. Шеко яц, закон а хинна дIаэтта хьалха латта опыт йоаржаяро тха колхозашта боккха пайда лургхилар.

Тха мел дола хIамаш тоаденна доацилга ховш да, массаза а кхоачашхулаш хилац лерхIараш, дIадоладаь дика гIулакх юкъахдусаш моттигаш хул. ДуккхагIча хьале из хул керда дIадоладаь дика гIулакх шоаш кулгалдеча боахамашка чакхдаккхара цхьаболча кулгалхоша йоакхо еш ца хиларах.

Укх тIеххьарча хана вай республике шерра даьржад толашагIа долча боахамашка, фермашка, бригадашка, иштта кхычахьа а ухаш экскурсеш елга. Из чIоагIа дика а пайда боалаш а гIулакх да. Цхьабакъда во гIулакх да вай боахамий кулгалхошеи специалисташеи, хьалха латтача боахамашка шоаш хилча, цигарча дикагIа болча производственникий балха толашагIа йола методаш шоаш кулгалдеча боахамашта юкъекхахьара де дезар ца дар. ХIаьта царгара из делга хьадеха дезаш долча вай а воай декхараш кхоачашдац. Сона хетаргахьа боахамий кулгалхой безам бар-бацар аьнна ца юташ, хьалха латта опыт производствана юкъекхухьилга декхар а даь тIадожаде деза, нагахьа санна из кхоачашдара эша хьалаш боахамий дале.

Иштта я хьалха латта опыт колхозни производствана юкъекхахьара оаха беча балха практика. Кхоачамбоацараш а да, тIехьадусаш моттигаш а нийслу тха. Колхозий партийни организацеша берригa колхозхой оарцагIбоах уж кхоачамбоацараш дIадахара. Низи хьинари ца кходеш къовсам лоаттабу оаха КПСС ЦК мартовски Пленумо юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка оттадаь доккхий декхараш толаме кхоачаш а даь, цунца вай мехка коммунизма материально-технически база хьалъяра юкъе доаггIаш дола дакъа лацар духьа.

И. ПИСКОВАТСКИЙ,
КПСС Каргалински райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующи.

Квартальни план ханал хьалха кхоачашъярал совгIа дикка лакхъяьй къахьегама овсарле, продукци кийчъярга дIабода мах лохбарах 53 эзар сома пайда беннаб Грозненски нефтемаслозавода литейни крепитела установка тIарча нов. Месяцев керте латтача коллективо. Барти цхьоагIои йолаш къахьег болхлоша. Балха нормаш массайолча хана тIеххоачашъю машиниста Чернышева, оператора Палкова, слесара Толмачева, оператора гIончас Слюсарева, иштта кхы дуккханеша.

Сурта тIа: нов. Месяцева кулгалду коллектив.

И. ПЛИЕВА сурт.

ХАНАЛ 7 ДИ ХЬАЛХА

КПСС XXII-ча съезда исторически решенеш чакх а йоахаш, «Правобережное» яхача мехкдаьтта управлене коллективо 24 марта, ханал 7 ди хьалха, кхоачашйир мехкдаьтта даккхара йола квартальни план.

ТIеххоачашдаьд СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача денга планал совгIа «Iаьржа дошув» даккха аьнна тIаийца декхар.

Шин бетта 6 процент хIана яьяц аьнна планал лакхъяьй къахьегама овсарле мехкдаьтта доаккхача, хIаьта цхьа тонн мехкдаьтта даккхарга дIабода мах 9 процент лохбаьб, из бахьан долаш 15 эзар сом ахча кходаьд.

Къахьегама котало яьккхай цхьайола геолого-технически мероприятеш чакхъяхар, ханханнахьа профилактически ремонташ яр бахьан долаш. Алхха март бетта кхы тIа а чакхъяьккхай 2 кумулятивни перфораци, забойна гонахьарча моттиге сульфанолаца обработка яьй, хIара промысел хозрасчета тIа яккхарах шин бетта 8 эзар сом гаргга пачхаьалкхен ахча кходаьд.

Эггара дикагIа толам баьккхар 5 эзар сом яхча кходаьча, коммунист Геннадий Михайлович Мишутин мастер волча комплексни бригадо.

Социалистически яхье совле яьккхай мехкдаьтта доахача оператораша, дукха хана денз районе болх беш хьавоагIача коммунистически къахьегама ударник волча Андроник Иванович Лунгу, комсомольца Джаутханов Рамзана, скважинашта лаьттана кIалха ремонт еча коммунистически къахьегама сменацарча оператора Пашигорев Петра, замерщица комсомолка Дроздова Раисас.

«Горскнефта» мехкдаьттахоща яхь лелаеча «Правобережное» НПУ промысловикаша, МагIалбика мехкдаьттахоша баьча тIахьехама жоп а луш, шера йола план массе даькъе тIеххоачашъе лаьрхIад.

Я. ЛЕВИН,
инженер-экономист.

Геттара чIоагIа хьинар айдаь къахьегаш я укх деношка керда продукци—доахан детта «ДА-3М» яха установка—арахеца йолаяь а КПСС ЦК Пленум хьаеллале юрта 400 комплект кийчъяра заказ толаме кхоачашдаь а йола Московски механически завода коллектив. КПСС ЦК даьча Кхайкарала жоп а луш завода болхлоша декхар тIаийцад юрта боахама заказаш ханал хьалха кхоачашде, аьнна. Бетта-бетта дукхагIа арахецаргья продукци. Апрель бетта 600 комплект кхоачаргья хьайбаш леладерашка.

Сурта тIа: слесарь В. Громов доахан деттача установкаша болх мишта бу хьожаш воалл.

Л. ВЕЛИКЖАНИНА сурт. ТАСС фотохроника.

Экономически конференци—партийни дешара итогови занятей дикагIйола форма

Марксистско-ленински теори практикаца айхха ювзара дикагIа йола средство я экономически конференци. Цу тайпара конференци йир Новогрозненски ТЭЦ-а юххьанцарча экономически школашка дешаш бараштa. Бутт хьалхагIа денз цунна кийчо е йолаелар методически совет.

Конференцена кийчо еча хана докладаш е езараштa лаьрхIа консультацеш йир малагIа литература харжа деза, докладаш е планаш мишта оттае еза царна ховргдолаш.

Кийчо яь йоал. Конференци хургйолча цIагIа хьалтеха диаграммаши схемаши йоахк, дешаш бараш конференци йола а ялалехьа хьежаб царга.

Докладчико — производственно-технически отдела начальника Б. И. Рудницке доаданзар конференце дакъа лоацараша шийга даьхадог. Дешаш барий уйла чIоаггIа тIаозаш яр цо яь «КПСС XXII-ча съезда решенешка хьежжа Новогрозненски ТЭЦ-е технически прогресс яр» яха доклад.

Дика оттаяьча диаграммашца хьахьекхар конференце дакъа лоацарашка Новогрозненски ТЭЦ-а балха итогаши перспективаши.

— Вай коллективага малагIча тайпара дакъа лоацалургда коммунизма материально-технически база хьаеча юкъарча гIулакха юкъе?— йоах докладчика. — Цун наькъаш ераш да: цкъа-дале — къахьегама овсарле лакхъяр, шозлагIа-дале — технико-экономически хьокхамаш тоадари продукци яккхарга дIабода мах лохбари.

Уж декхараш кхоачашдулургдац технологически процессашта автоматизации халача балхашта механизации ярца, оборудованена модернизации реконструкции ярца, керда техника юкъейоалаярца, оборудованех пайда дикагIа эцарца мара.

ТIеххьара ший къамаьл чакхдоалаш нов. Рудницке тIахьийхар коллектив Iилманнеи техниканнеи керда карагIдаьннараш производствана юкъекхухьаш хьинаре болх бара, къахьегама овсарле лакхъяри пар, электроэнерги кхояри духьа къовсам лоаттабара, парте Программеи КПСС XXII-ча съезда решенеши толаме кхоачашъяра.

Цига деша вагIача смена начальника нов. Валуева ше къамаьл деш аьлар, берригача мехка электрификаци яро йиш хулийтаргья производствана эшарашта баь ца Iеш, къахьегамхошта мел эшарашта а бизза кхоачамбе, дикка новкъостал дергда городаи юртаи юкъера, кулгашцеи хьаькъалцеи беча балха юкъера тоъал йоккхий башхалонаш дIаяхара. Цунларда тIара дегIаух автоматика, радиотехника, электроника, кибернетика — производства технически боарам лакхбеш йола еррига керда средстваш.

Шоай котельни цехера масалаш а кхувлаш цо хьахьекхар, автоматизаци ярах къахьегам кхобара гIулакхa мелла боккха пайда боал. электронни регулятораш, управлене пульташ, кхы тайпа автоматизаци котельни цехе яро зехьа йовш йола йIовхал кIезигье а дуккха балха моттигаш вIашагIа а етташ мукъабаьнна болхлой кхычахьа эшача ахийта а йиш хулийташ хилар.

Чулоацам дика болаш къамаьлаш дар экономически школе деша ягIача турбинни цеха крановщица Голиковас, слесара Хацетова, машиниста Битюцке, лаборантка Ляпинас, кхычар даьраш.

Дувцаш дола дош кIоаргга дайза ца Iеш, уж гIертар долаш долча, тешавеча хIамашца технически прогрессах гIойле йоалаш хилар хьахьокха, шоай балха тIара кхоачамбоацараш гучадаха, дIахо дикагIа а кхом болашагIа а станце болх бергбола наькъаш лаха.

Экономически конференце йоккха моттиг лаьцар халача балхашта механизации автоматизации яра гIулакх малагIча наькъашца вIаштIехьдоаккхаргдар-хьогI, рационализаторий хьинар фу даь айдергдар-хьогI, автоматикеи производства автоматически процессаши балха юкъе мишта йоалаергьяр-хьогI, яхача дешаша.

Конференце къамаьл дир 9 саго. Кхы хIама ца хилча, цу цхьан цифро а хьахьокх конференце тема творчески ювцаш хинналга, ладувгIаш хиннарий уйла цо чIоаггIа тIаэзалга, КПСС XXII-ча съезда решенеш Новогрозненски ТЭЦ-а энергетикий коллектива практически гIулакхашца дикагIа ювза йиш хулийташ йола средство из хилар.

Деша багIараша хьалха даьха практически дешаш вIашагIа а теха администрацега, партийни бюрога, технически руководствага хьажа дIачуделар конференце, хIаьта из бахьан долаш цар керттера уйла тIаерзайир керда техника юкъейоалаяраи керда юкъекхувлача оборудоване балха экономически режим лер тIа яккхараи новкъарле еш дола кхоачамбоацараш дIадахара.

Т. ПЛИСКИНА,
КПСС Заводской райкома политически дешара кабинета заведующи.

Ший гIулакхa мастер а дика новкъост а

— Заказ мелла чоалхане дале а, нагахьа санна из кхоачашдер Виктор вале сатийна хила мара везац: йиллача хана а дика а кхоачашдергда цо из, — иштта йоах ЦРМЗ механо-сборочни цеха начальника И. Ф. Соболева шоай цехе дикагIа вола токарь а рационализатор а волча Гейкин Викторах.

Цу цехе хьалкхийнав Виктор. Итт шера болх баьб цо цу цехе токарни станока тIа латташ, хIаьта токара говзал дика а Iомаяьй.

Механо-сборочни цехе йоккхача диаметрах йола, семилетка дуккхача пусковой объекташта эша фланецаш кийчъю. ЧIоагIа бехктокхаме оатхал я фланец. Цхьан милиметра а гIалат ваьлча — брак. Иштта лоархIаме да Виктора кхоачашду заказаш. Цхьа производственни декхар кхоачашдича шоллагIа, кхы а халагIа, чоалханегIа дола декхар кхоачашде волалу из. ТIеххьарча хана массехк рационализаторски предложени еннай Гейкина.

ДикагIа вола опыт йола токарь Виктор хиларах механо-сборочни цеха смена мастералла хьожаваьв из. Ший сменацара болхлой оарцагIбоах цо творчески къахьега, къахьегама овсарле лакхъе, кхерамзлен техника гIулакх тоаде. Цу тайпара смена болх вIаштIехьбаккхар бахьан долаш алхха укх шера хьалхарча шин бетта а иттанел совгIа рационализаторски предложени еннай смена коллективо.

ЧIоагIа теркам беш лелабу Гейкина коммунизм хьалъечун моральни кодексо дIадехарашка хьежжа смена коллектив кхетаяра болх. Каст-каста газеташ деш, парте решеней хьакъехьа беседаш ю. Цу коллективацарча дуккханеша общественни балхаца хьинаре дакъа лоац.

Коммунистически хьисапе бахилга, къахьегилга Виктор Гейкина а цун новкъостий а керттера дарех гIулакх да. Смена дIателилгеи хьайелгеи станок соца ца а еш ду цар. Из бахьан долаш ха зехьа йовц, къахьегама овсарле лакхлу.

Виктор Гейкин наьха йоакхо еш, царна эшачунга хьожаш кулгалхо ва. Сменах массехказа тIавода из хIара болхлочоа, цун болх мишта лел хьажа, цунна эшача новкъостал де. Цехера порядок нийсъю, оатхалаш кийчъяра технологега хьож.

Токара Арчаков Iаьлийна дукха хала доаца заказаш мара телацар. Гейкина новкъостал дир цунна говзал лакхъе, хIаьта ший опыт ювцаш беседаш йир. ДикагIа болх бе ваьлар Арчаков, хIанз чоалханера заказаш а кхоачашду цо.

Гейкина смене 20 болхло ва, царех Виктор ше а волаш 15 коммунистически къахьегама ударник ва, хIаьта дукхагIа бараш сайрийнарча школе, техникуме, институте дешаш ба.

Коммунист Виктор Гейкин дика производственник хинна ца Iеш дика общественник а ва. Смене агитатор ва из. Сакъердаме а дика а беседаш ю цо смена коллективе. Бытовой комиссе член а ва Виктор.

ЦРМЗ коллектив коммунистически къахьегама коллектив яха цIи яккха къовсам лоаттабеш я, хIаьта хIанз дика толамаш а доахаш семилетка диълагIча шера план кхоачаш а ю цо. Цу даькъе къаьстта дика къахьегаш я укх шера хьалхарча квартала план хIанззехьа а кхоачашъяь йола Виктор Гейкина смена.

Иштта ва мастер Гейкин — коммунистически къахьегама ударник а цун смена коллектив а.

С. СУЛТАНОВ.

IИЛМАННА КАРАГIДАЬННАР—ПРОИЗВОДСТВАНА ЮКЪЕ

Къахьегама хьинар чIоаггIа айденна болх бир Грозненски мехкдаьтта Iилма-тохкама института коллективо Iилма-тохкама балхий пачхаьалкхен план кхоачашъяр духьа.

Дуккха тохкамаш а проектно-конструкторскии опытнии дуккха балхаш а даьд институто Нохч-ГIалгIай республикаи Советски Союза кхыча экономически районийи производственни предприятей коллективашца цхьана тIеххьара тохкамаш даьчул тIехьагIа хьаяь техника, керда технологически процессаш мехкдаьтта доахачеи чакхдоахачеи юкъекхухьаш.

Шийна тIадилла гIулакх чIоагIа бехктокхаме а лоархIаш Нохч-ГIалгIай республикаи кхыча районийи территоре мехкдаьттаи газеи прогнозни запасаш къоастаяра болх 1962 шера дика дIаболабаьб профессора А. А. Хуциева, боккхагIа болча Iилман болхлоша Б. Ф. Крылова, В. Д. Сомова, П. П. Лысенкова, кхычар кугалдеча ГрозНИИ геологий коллективо. Дуккхача шерашка Iоаьяьча ерригача опытахи дуккхача материалехи пайда эцаргба ГрозНИИ геологаша Малхбоаленгахьареи Центральнии Кавказа лаьттан ченаш Iомаеча хана хьалхашка оттадаь декхар лакхача Iилман боараме кхоачашдара.

Нохч-ГIалгIай экономически районеи Ставропольяи мехкдаьтта доахача промышленноста эггара лоархIамегIарча декхарех цаI да сихха тохкам бар мезозойски мехкдаьтта доаллача кердача моттигашка бурув тоха доладар а цкъарчоа мела лакхерчеи кIалхарчеи кIоаргача горизонташка социйташ дIахо кхы а кIоаргагIча тIоанашкара мехкдаьтта даха доладар а.

Мехкдаьтта скважинаш кIоаргагIа а зIамигдаьчеи кагегIчеи бурошца а яха езаш хилар бахьан долаш доккхагIа декхар тIадож бурош дикагIа а чIоагIагIа а хилийтара. ГрозНИИ Iилмахоша хьаяьй кхаь мугIарах латташ шарикови кIийле а йолаш долча № 10 йолча трехшарошечни бурон дика конструкци. Шоаш чIоагIа пайдане хилар хьахьекхар цу буроша Нохч-ГIалгIай, Ставропольски, Краснодарски экономически районашка мехкдаьтта даккха скважинаш йоахача а хIаьта укх тIеххьарча хана Татаре чIоагIача тIоанашкара мехкдаьтта даккха бурув тохача а хана. ХIанзалца леладаьча бурошца нийсдича ГрозНИИ бурошa йиш хилийтай цхьан буроца 40 процент дукхагIа бурув тоха, бурув тохара механически сухал 32 процент лакхъе, бурос болх беш йоаккха ха 30 процент йIаьхъе. Цу тайпарча хьокхамаша планаш увттаеча пачхаьалкхен органашка йиш хилийтар ГрозНИИ конструкцех дола бурош дуккха арахеца.

Одношарошечни буроел совгIа 1962 шера ГрозНИИ боккъонца тохкамбаь доахаргда дуккхача кхыча конструкцеех дола бурош.

Мехка къулбехьен районашка а цу тайппара вай республике а кIоарга скважинаш яха бурув тохача хана чIоаггIа лоархIам болаш да маркхал лаьттах чу ца баийтар. Совнархоза чуйоагIача мехкдаьттеи гази йоахача промышленноста Управлене бурув деттача предприятешца цхьана дукха болх баьб институто скважинаш яха бурув тохара процесс халача хьала тIа оттаеш долча цу гIулакхашца къовсам лоаттабара.

Цу тайппара баьча балхах гучадаьннараш юкъе а кхухьаш оттаяьча инструкцех бурув тохача хана пайда эцаро йиш хилийтар маркхал чу ца баийтар духьа къовсам лоаттабарга дIайода ха 2—3-зза кIезигье.

Бурув тохара балха юкъе тIа-тIа дукхагIа кхахьа яьннай ГрозНИИ конструкцех хьаяь тIоанашта тохкам беш йола испытатель. Ставропольски совнархоза предприятеша тохкама бурув теха яьхача скважинашка тIоанашта тохкам беш йолча испытатело мехкдаьтта ца хилар гучадаккхар бахьан долаш цу чу турбай колонна чу ца хецаш йитар. Цу гIулакхо кхойир 10.000 метр йIаьхеи 400 тонн езеи болата турбаш.

ТIоанашта тохкамбеш йола испытатель, шоай лоалахоша а санна, мехкдаьтта доаллий хьажа бурув тохача хана дукхагIа юкъекхахьа еза Нохч-ГIалгIай совнархоза бурув деттача предприятеша.

ТIоанашта тохкам беча испытатела керда конструкци оттаеш ба хIанз ГрозНИИ Iилмахой. Из испытатель хьалхагIаръяр санна дукха ха а йоаеш турбашка гIолла а ца ухийташ, коротажни кабелца ухийтаргья скважина чу. Кхы а дуккха дика хIамаш доахкаш хургья из испытатель. 1961 шера 11 сентябре СССР Министрий Совета баьча соцамах керда лоархIамереи сий долеи декхар тIадиллад ГрозНИИ-на геттара кIоаргача — 7000 метр—скважинашка тIоанашта тохкам бергбола испытатель хьаяра. Института Iилман болхлой из декхар кхоачашде болабелар правительства задани мамогга сихагIа кхоачашъе чIоаггIа безам а болаш. Цхьабакъда, из болх дIаболабаьча юххье денз йоккхий халонаш нийслу. Институтага яц 7000 метр кIоаргача скважинашка нийслуча йоккхийча давленешкеи температурашкеи болх бе могаргдола пакереи испытатела кхыйолча оатхалийи конструкцеш кийчъяра цунна эша аппаратура, оборудовани, материалаш. Цу деша совнархозагара доккха новкъостал эш института.

7000 метр кIоарга бурув детташ скважинаш яха доладаларца дувзаденна конструкторашт еи машиностроителаштеи хьалхашка цу тайппара декхар отт 350 атмосферага кхоачаш давлени лакхъе могаргдола буровой насос хьае езаш. Л. Г. Алексеева кулгалца из болх беш я насосий лаборатори.

Укх тIеххьарча шерашка институто чIоаггIа уйла тIайохийташ даьд Нохч-ГIалгIай мехкара, Ставропольски края, Дагестански АССР мехкдаьтта гучадаьнна моттигаш Iомаяра деш дола тохкамаш.

Технически Iилмай кандидата В. Н. Майдебареи геолого-минералогически Iилмай кандидата М. П. Лысенковеи кулгалца балхаш даьд институте мела тIера кIир-кхерий тIоа мишта хьахиннаб хьожаш.

Дукха балхаш де лаьрхIад мехкдаьтта доалла тIера мелови тIоанаш хьа мишта хиннад хьожаш, тIоанаш лелхара, мехкдаьтта дукха-кIезига даллара маIан Iомадеш, и. кх. дI.

Мехкдаьтта лохача разведчикаша гучаяьха мехкдаьтта доаллача моттигий технологически схемаш оттаяра ларде йийшай дуккха тохкама материалаш.

ХIанзара мехкдаьтта доалла моттигаш миштай хьажар а ГрозНИИ хьалхагIа оттаяь хинна мехкдаьтта даккхара процессаш эргаяьха тоаяр а духьа 1961 шера Карабулак-Ачалкхе, Заманкуле, Озек-Суате, Величаевке, Зимни Ставке мехкдаьтта доаккхача зем боахаш а анализ еш а хиннаб Iилман болхлой.

Производственникашта йоккхий халонаш духьала увтталу хица лаьттан тIоанаш дохадеча хана фо къовлаш йолча устройстваша — пакераша болх во барца дувзаденна.

Технически Iилмай кандидата Н. Н. Шаньгина кулгал а деш институте хьаяь а промышленни хьалашка тохкамбаь а яьннай хIанзалца хинначарца нийсйича турбашта юкъера яьсса моттиг кагийча гIомарца айхха дIакъовлаш хиларца белгалйоалаш йола башха-дика пакера конструкци. Хица тIоа бохабаьчул тIехьагIа из гIум кхесташ латтача маркхало хьалтIаяхь, хIаьта маркхал чуухийташ йола турбаш паргIатта хьалйоах скважинашкара. ГрозНИИ конструкцех хьаяьча пакерех Тиркал дехьа мехкдаьтта доахача моттиге кIоаргача скважинашка пайда ийцачул тIехьагIа гучадаьннад уж чIоагIа пайдана хилар.

1961 шера воккхагIа волча Iилман болхлочо Н. М. Дегтярева, технически Iилмай кандидата И. Т. Пронякова, кхычар кулгал а деш института Iилман болхлой дIахо а тохкамаш деш ба СССР-е духхьашха ГрозНИИ оттаяь газа низаца мехкдаьтта араахийтара йола керда технологически процесс Iомаяра.

Боккха халкъа боахама лоархIам болаш я М. Г. Митрофанова кулгалца ГрозНИИ оттаяь, бензинаш-растворителаш диэтиленгликола новкъосталца ароматически углеводородех цIенъяра процесс.

Кердача процессо экономически пайда баларга хьежжа аттача доах болх беча наьха къахьегама хьалаш.

ГрозНИИ технологех бензинашта-растворителашта деароматизаци ергйола установкаш хьалъергья мехкарча дуккхача мехкдаьтта чакхдоахача заводашка.

Советски Союза халкъа боахаме дизельни доагорца болх беча дизель-тракторий Iальмате йоккха парк я. Тракторни двигателаша Iан замалахь хаданза болх белга Iалашдар духьа доагора юкъера хьакъоастае еза цунах йоахка парафинаш, хIана аьлча температура лоха йолча хана цар доагор дикъ а дийя мегаргдоацача доаккх из.

Белгалдаккха дезаш да, дизельни доагорах хьакъоастаеш йола парафинаш промышленностерча окислительни синтеза йола чIоагIа лоархIамера бедал хилар.

Молекулярни цацаш хьадеча даьхен технологе нана лархIа йиш йолаш я Грозный, хIаьта ГрозНИИ Iилмахоша тIатеIIа къахьег процессаш эргайоахаш тоаяр а молекулярни цацаш юкъекхухьаргдола балхаш шердар а духьа.

Доагораш, даьтташ, парафинаш, адсорбенташ хьаергйола керда процессаш кийчъяра, мехкдаьтта химена бедал вIаштIехьъяккхара, процессашта автоматизаци ергйолча приборий керда конструкцеш хьаяра даькъе проблемаш кхоачашъяр тIехь къахьегаш я Грозненски мехкдаьтта Iилма-тохкама института Iилман болхлой, лаборантий йоккха коллектив, цу тайппара коммунизма материально-технически база хьаяра юкъе шоашкара доаггIаш дола дакъа а лоацаш.

ДIахо а областной партийни организаце хьалхленца шоай хьинар кхо ца деш къахьегаргда института Iилмахоша коммунизм хьалъеш доаллача вай халкъа ираз хилийтар духьа.

Л. САМОЙЛОВИЧ,
инженер, института ученни секретарь.

СОВДАККХА ХЬИНАР, ПАЙДА ЭЦА ТОРОНЕХ!

Россе дикагIа бола хьажкIаш лелаераш

О. МАЛЬСАГОВ

* * *

ДIадахача шера бIаьстан юхье «Советская Россия» яхача газето кепа теха арадаьккхар ялатийна а мошача доакъарийна а лаьрхIа дукхача лаьтташка хьажкIаш дика хьувкъаяр духьа Ерригроссийски яхь йоаржае аьнна кхашка къахьегараш тIахьехаш Ставропольски края Карл Маркса цIерахча совхозерча Денисенко Петра звено механизатораша яздаь письмо. Из тIахьехам чIоаггIа хьаллаьцар Нохч-ГIалгIай мехкарча дуккхача хьажкIаш лелаераша а. Механизированни звеноша, яхьа юкъе а яха, хьалхара моттиг яккхар духьа тIагIертта къовсам лоаттабир.

РСФСР-а йолча КПСС ЦК Бюроси Федераце Министрий Советон ставропольций инициатива мога а яь, хьажкIаш лелаерий — механизаторий Ерригроссийски яхье котало яьккхарашта яла премеш оттайир.

1961 шера ялатийна лаьрхIа дIайийна хьажкIаш дика хьувкъаяр духьа механизированни звеноша лаьцача Ерригроссийски социалистически яхьа итогашка а хьежа, РСФСР Министрий Совето соцам бу:

1. Ерригроссийски социалистически яхье котъяьннаргаш лоархIийла шоашка леладе дIаденнача лаьтташкара лакхагIа хьувкъамаш даьха а еррига чуийца кхаьча хьажкIаш дукхагIа йола а механизированни звенош, хIаьта звеной членашта «РСФСР дикагIа вола хьажкIаш лелаер» яха наькха тIа йоаллаю знак а луш хIара механизированни звенона 800 сом ахчан хьалхара преми а лойла.

Нохч-ГIалгIай АССР-е гIолла:

нн. Х. Хачубаров, В. Цолоев, Г. Колоев, М. Оздоев юкъебоагIача, 220 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 71,3 центнер кхаьчача хьажкIий яьккхача Наьсарен района «Назрановский» яхача совхозерча нов. О. Ю. Мальсагова механизированни звенона:

нн. В. Амиров, Н. И. Готский, М. Бисултанов юкъебоагIача, 208 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 66,7 центнер кхаьчача хьажкIий яьккхача Шаьла района «Джалка» яхача совхозерча нов. I-С. Зармаева механизированни звенона:

нн. В. Оршигов, Х. Хасиев, И. Адамиров юкъебоагIача, 200 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 65,3 центнер кхаьчача хьажкIий яьккхача цу совхозерча нов. Джамалаев Татий механизированни звенона.

I-С. ЗАРМАЕВ

* * *

2. Ерригроссийски социалистически яхье котъяьннаргаш лоархIийла шоашка леладе дIаденнача лаьтташка хьажкIаш дика хьувкъаяь а еррига чуена кхаьча хьажкIаш дукхагIа йола а механизированни звенош, хIаьта звеной членашта «РСФСР дикагIа вола хьажкIаш лелаер» яха наькха тIа йоаллаю знак а луш хIара механизированни звенона 500 сом ахчан шоллагIа преми а лойла:

нн. С. Чагаев, М. Хазбулатов, Т. Цураев, Л. Очергаджиев, М. Очергаджиев юкъебоагIача 200 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 62,7 центнер кхаьчача хьажкIий яьккхача Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхозерча нов. Чагаев Имрана механизированни звенона:

нн. П. И. Гайворонский, И. П. Аксютенко, Н. В. Елагин юкъебоагIача 200 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 60,8 центнер кхаьчача хьажкIий яьккхача Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхозерча нов. Я. И. Тимошенко механизированни звенона.

Т. ДЖАМАЛАЕВ

Пайданея „елочка"

Доахана луш йола шура алсамъяккхара, цунга дIабода мах чухьнахьа баккхара, юртбоахама продукташ мехка чухь шортта хилийтара даькъе партеи правительстваи хьалхашка оттадаь декхар сийленца кхоачашдара боккха лоархIам болаш да юрта боахамерча балхашта керда техника, Iилманца техка дола балха хьисапаш юкъедоаладелга, маякашкара хьохкам эцилга.

Цу хIаман хьисап а даь, соахка октябрь бетта денз Грозненски опорно-хьокхама шурий совхозо дIадоладаьд детта доахан дийхка а ца лоаттадеш, массаза кортамукъа хулийтилгеи «елочка» яхача доахан деттача площадке уж деттилгеи. Детта доахан иштта кердача тайпара леладар а деттар а чIоагIа пайдана хилар гучадаьннад хIанзалехьа а. Доахан дIадийхка а леладеш кара детташ хиннача ханарчул 2,8-зза лакхъеннай бригада хIара члена къахьегама овсарле. Къаьстта чIоагIа лакхлу доаркай къахьегама овсарле. «Елочка» яхача площадке доахан детта тхо доладеннача юххье 213 етт бетта 4 доаркеи 4 скотники эшар тхона, цхьабакъда, хIанз 2 доаркеи 4 скотники мара эшац цу балха. Кара доахан деттача хана 17 саг эшаш хиннача хIанз верригаш а 6 саг мара эшац. ХьалхагIа 18 етт мара бетта кхоаяцар доярка, хIанз цо «елочкаца» 106 етт бетт. Иштта овсаре хинна ца Iеш, дикка аттача а боал доаркай болх.

Кортамукъа а леладеш «елочкаца» доахан детташ хилча доахана Iолуш йола шура ше а дукхха хьаьнагIа хул. ХьалхагIа 3,5—3,7 процент мара ца хиннача метте, «елочкаца» детташ хилча 4—4,2 процентага дIакхоач шурий хьоанал. ТIеххьара шура хьаьнагIа хиларахи, хIаьта «елочкаца» доахан детташ хилча из шура шин тактах болх беш йолча аппаратащца цIенъяь Iойоаккхаш хиларахи да из.

«Елочкаца» доахан детташ хилча бригадерча болхлошта 20 процент тIакхет алапеш а. Масала, хьалхагIа 82 сом доаккхаш хиннача доярка хIанз 109 сом доаккх. Иштта лакхлу кхыча болхлой алапеш а.

Доахан детта «елочка» яха площадкаш чIоагIа пайдане я.

Р. АЖИГОЕВ,
совхоза воккхагIа вола зоотехник.

ДукхагIа шура

Iалаьмате чIоагIа дегаш гIоздаларца, къахьегама хьинар айденна Iомаду тха колхоза хьайбаш кхоабараша КПСС ЦК мартовски Пленума документаш. Юрта боахама продукташ укх гаргарча 20 шера кхоззе-ахаззеи дукхагIа яхара болх геттара дика бе, ерригача торонех бизза пайда эца безаргба.

Парте хьалхашка оттадаь из сийлахь-доккха декхар кхоачашдара чуийнна къахьегаш ба тха колхоза хьайбаш леладераш а. Ханал хьалха, 20-ча марта, хьалхарча кварталера паччахьалкхенга дулх дохкара план 336,6 проценти шура йохкара план 123 проценти кхоачашъяьй колхозо. Масала, дикалца хьоаха ца еш йита йиш яц доярка Хачароева Совдат. Ше гIулакх деши детташи долча доахах хIара Iаттагара, план 7,1 килограмм мара йоацача метте, дийнахь-бус 11,5 килограмм шура йоаккх цо. Шоаш деттача доахангара иштта дукха шура йоах дояркаша Хамхоева Лемкас, Долакова Хьавас, иштта кхы дуккханеша а. Дийнахь-бус 10—11 килограмм шура лу цар деттача доахах хIаране.

Доаханга шура тIатохийташ дола керттера бахьан да, йоах Хачароева Совдата, детта доахан дика кхабари царна гIулакх дика дари.

Геттара дика бу шоай болх тха колхоза Iаьсашка хьожаш болча Оздоева Хамсатеи Гамбердова БагIдатеи. Цхьа бутт баьлча денз шу даллалца Iаьсашка хьожаш Оздоева йола ер кхоалагIа шу да. Цу юкъагIа цхьаь-цаI деннадац цо гIулакх деча Iаьсех. Хьинар долаши ший болх дукха безаши я хIанз дукха ха йоацаш Оздоевай помощникалла болх бе йолаенна Гамбердова а.

Оздоеваси Гамбердоваси гIулакх ду Iаьсий чудоахкадеча помещене дIачуваьлча эггара хьалха бIарг тIаотташ дола хIама да цу чу цIена хилар. Хьаьш хан-ханнахьа цIендаь, кIалхьарцар хийца хул. Iаьсий ханашка хьежжа, хаьддача боарамах тел царна луш дола доакъар. Шоашка Iунал де хьаденна 78 Iаса цхьаккха а ца долийташ хьалкхедара къовсам лоаттабеш я хIанз уж шаккхе а.

Лоамашкарча даьгIенашка доажаде дигад укх шера колхоза деррига жа. ИIайха желаш а жа Iушта чуIе цIенош а хьалдаьд цига.

Хьаьнала къахьегаш ба тха беррига колхозхой. Оттабаьча боарамах доагIаш дола къахьегама денош ца доахаш цхьаьцаI колхозхо вацар ерригача колхозе дIадахача шера. ХIаьта укх шера кхы а дикагIа къахьега, юртбоахама продукташ алсамъяхара даькъе парте хьалхашка оттадаь декхараш сийленца кхоачашдара керда толамаш даха лаьрхIа ба колхозхой.

М. ОЗДОЕВ,
Первомайски района Орджоникидзе цIерахча колхоза председатель.

ХIара котамгара 170 фуъ гулдергда

ХIара котамо деча фуий дукхалга диллача хьалхара моттиг дIа ца хецаш Шелковской района Ленина цIерахча колхоза оалхазараш леладераш хьабоагIа ер кхоалагIа шу да. Цу кхаь шера хIара яхкаш йолча котамгара 150-нел кIезигагIа фуъ гулдаьдац цар. ХIара котамгара 159 фуъ а гулдеш, толамца чакхдаьлар 1961 шу.

Геттара дика камаьхал йоалаш къахьийгад оалхазараш леладераша укх шера хьалхарча бетташка а. Яхкаш йолча 3000 котамах юккъера лаьрхIача хIаране 32 фуъ даьд укх шера хьалхарча шин бетта. Соахка цу юкъагIа даь хиннарел кхоккха фуъ дукхагIа хул уж. Долче, тешшаме ала йиш я, дуккхача хана денз И. Т. Карпенкос кулгалдеш йолча оалхазараш леладерий коллективо хIара яхкача котамгара 170-нел кIезигагIа доацаш фуаш укх шера гулдергхилар.

И. Т. Карпенко балха опыт дикагIа йовзар духьа Iуйрийна пхи сахьат доаллаш оалхазарий ферме вахар со. Сийрдаьнна йоагаш яр электрически лампаш. Хьалхайша ягIачара чу а тувсалуш, коа юкъе араювлаш яр цу хана котамаш, цига царна тесса ялат дар.

— Ди дIаьхагIа хургдолаш, хьалхxе а хьалгIетта Iемай ераш, — йоах Иван Тимофеевича чIоагIа раьза а волаш, — из дика гIулакх да. Баркал хилда Iилмахошта. Котамаш дукхагIа яхкаргйола наькъаш лахара доккха беркат даьннад царгара.

Хаьдда боарам а лелабеш кхоаб цар котамаш. ХIара котама дийнахь-бус 120 грамм кхоачаргйолча боарамах тел ялати концентраташи. Эггара хьалха тоссаш дола хIама Iуйрийна 5 сахьати 30 минути яьлча тосс. Е декъа кIа, е хьажкIаш, е тIабала болабенна мукх тосс царна Iуйрийна, цхьан дийнахьа — цаI, шоллагIча дийнахьа — кхыдар, цкъаза — из а вож а вIашагIъэдаь. Массаза а цхьа кхача телаш хилча котамашта из дегаза боландаь, цар цох дог эккхандаь тел царна из кхача иштта хувцаш.

Iуйрийна 10 сахьат даьлча йоша а йийя, хьажкIех яьккха ишк е чич лу. Делкъел тIехьагIа ши сахьат даьлча лу вIашагI а техе хьажкIий ишк, гIоргIа эхьа мукхи кIаи. Уж ерригаш йошаю, тух тох. Иштта вIашагIъэбаьча цу кхачах тIеххах даьккха хьоари, витаминаш йоахка чкъаьран даьттеи, кIеззига мели тох. Сайрийна 6 сахьат даьлча диазлагIа хIама тосс — декъа ялат. ХIара игталагIча дийнахьа тIоадабаь тоссача кхачах а тохаш, цу кхачан итталагIа дакъа миссел фенотизин лу. ХIара дийнахьа хIана лац аьнна, Iурра-Iура кхехкадаь дулх лу. Дукха белок йоаллаш бола из кхача чIоагIа раьза хиле буъ котамаша.

Мели, гIуми, дылергаши цIаккха а хадийтац котамашта. Аьхки ябакхаш, свеклаш, морковаш, сийна люцерна тел. Цу тайппара, телаш бола кхача тайп-тайпара хилар, массаза а ший боарамах а хувц-хувцаш а из телар — цо Iалашду керттерча даькъа котамаша фуаш дукхагIа делга.

Боккха лоархIам болаш да котамашта луш дола ялат ишк яьккха телар. Из гIулакх дукха хала а доацаш оалхазараш леладераша шоаш ду. Мела хий а техе, царех бод хиллалца хьув концентраташ. ТIаккха цIагIа кийчъяь дрожжеш тох цох. Из кхача чуболаш йола ний пишка юххе Iоттаю. Коача ца хилийтар духьа котамашта дIатассалехьа чич а тох цунах.

БIаьсти а яьнна ха йIоахъелча, апрель бутт юкъебахача хана, е май бетта юххье, ха оттарга хьежжа, еррига котамаш арахьа дIаюг. Цига царна маэшша хул буц а тайп-тайпара садоахка хIамаш а.

Яхка йолаеннача шера ду котамаша эггара дукхагIа фуаш. Цудухьа цу колхозе шерра-шера хувц котамаш. Укх тайпара ду цар из гIулакх. Ноябрь бетта еррига къаьна котамаш паччахьалкхенна дулха дIалу. Царна меттел цар хьаэц февраль бетта е март бетта даьха жужакаш.

БIаьстии аьхкии геттара Iура, хIа аьнна сабелгало йоаллашехьа а арайоах котамаш бийсана хьалхайша яьгIачара. Ди дIоахдаллалца йолча хана уж дика яж, хIаьта ди дIоахделча цхьаннахьа Iийне салоI цар. Массаза а боаррамах шийла а цIена а хургдолаш каст-каста хувц нийшкара хий.

Дукха терко ю котамаш цIенеи лазараш хиларах лораеши лелаяра. Хан-ханнахьа креолинаца, дустаца, иштта кхыча молхашца дезинфекци ю котамаш чуйоахкача помещенешта. Эш-эшача хана лазараш ца хилийтара маьхий детт. Цул совнагIа овкъара-дуста ваннаш ю. Цар котамашта фашкаргаши мезийи хилийтац. Уж ваннаш хьае геттара атта да. 10—12 сантиметр кIоаргал долаш кIоаг а баьккха цу чу дуст а теха йокъ Iочуйоассае мара езац. Котамаш хьалхайша ягIача помещенешка каст-каста кIир етт.

Уж гIулакхаш леладар бахьан долаш укх кхаь шера цхьаккха тайпа лазар хиннадац Шелковской района Ленина цIерахча колхоза котамашта. ХIаьта кхыча колхозашка котамаш дика яхкар юхадетта керттера бахьан царна хула лазараш да.

Шоай болх дукха безаш, дика бовзаш, зоотехнически гIулакхех кIоаргга кхеташ, кердадар кхы тIа а Iомадара тIакхувш, цудухьа балхах кайоалаш нах ба колхоза котамаш лелаераш. Уж гIулакхаш царех дахкар бахьан долаш И. Т. Карпенкои цун помощникаши оалхазараш дебадара а цар деш дола фуаш алсамдахара а даькъе бокъонца бола маякаш ба районе.

Я. ГРЕСЕВ,
КПСС Шелковской райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующи.

Шефаша совхоза

«Назрановский» совхоза шефски новкъостал деш я Грознера № 131 йола строительно-монтажни поезди локомотивни депои.

ГIишлош хьалъераша совхоза кийчъяьй хьайбай фермашта лаьрхIа нийш, гIишлош хьалъяра эшаш йола скобаш. Цул совгIа массехк электромотор а бахьийтаб цар совхоза.

Депо коллективо а дац кIезига новкъостал совхоза къахьегамхошта. Цо кийчъю тракторашта эшаш йола тайп-тайпара шестернеш. Пневматически молот а тоаьй. ХIанз капитальни ремонт еш я совхоза токарни станок.

Депо керттерча механика П. Маслова дувц: совхоза инвентари станокаши тоаеча метте дика къахьийгар слесараша Камков Леонида, Болотников Николая, Табацке Георге, Павлов Василе.

Технически новкъостал даь ца Iеш совхоза къахьегамхой культурни мероприятешца Iалашбе а лаьрхIад шефаша.

С. ВОРОНИН.

Фу кийча дац

БIаьстанара балхаш во лелац Курчалой районерча «Путь к коммунизму» яхача колхозе. Шортта кхо диллад ялаташ дIадуврг долча кхашка, гурахьа денз лаьттах чуенна тIоадал соцаяра 700 гектара тIа макхаш даьхад.

Лаьттан структурага юха хьажа а хьежа, кIезига хьувкъача культураштa меттел дуккха а дукхагIа дIаюргья укх шера хьажкIаш, шекара свеклаш, гидуаргаш. Масала, укх шера дIае лерхI пхи бIаь гектар хьажкIаш, кхо бIаь гектар шекара свеклаш. Цу боарамах уж культураш дIаера 237 центнер хьажкIий а 60 центнер гидуаргий а фу эш. Цхьабакъда, таханарча денга колхозо 70 центнер хьажкIийи 20 центнер гидуаргийи фу мара кийчдаьдац. Иштта белгалдаккха доагIа цу колхозо цхьаккха а килограмм гороха фу кийчдаь ца хилар а.

Колхоза кулгалхоша шоай керттера теркам тIабахийта беза сухал баь ялатий фу кийчдараи, хьалхxе а дIаювш йола культураш: горохи гидуаргаши дIаювлга агротехнически дикагIа йолча ханашка толамца чакхдаккхараи.

М. ЦУРОВ.

Дика къахьег «Надтеречный» совхоза хьакхарч лелаеча № 1 йолча ферма свинарка Лечиева Шерипата. Соахка хIара нана-хьакхийна тIехьа 18 хурск хьалкхейир цо, хIаьта укх шера 22 хурск хьалкхее дош а деннад.

Укх шера духхьала шин бетта ше лелаеча 25 нана-хьакхийна тIехьа 145 хурск хьалкхеяьй цо.

СУРТА ТIА: Ш. Лечиева.

П. КАТАКОВА сурт.

Юртбоахама продукташ алсамъяхара лоархIамера никъ

КПСС XXII-ча съездеи съезд хинначул тIехьагIа зональни совещанешкеи чIоагIа критика яьй Н. С. Хрущева травопольни системана. Юрта боахам дегIабара чIоагIа новкъарле еш а зене а из система хилар хьагойташ дукха масалаш а кхийлад цо.

Травопольни системах лаьтта леладар бахьан долаш кIезигагIа дIадувш хиннад ка бола ялати, иштта кхыйола культураши, царна меттел дуккхача шерашкара баьцаш дукхагIа дIа а ювш ца доаккхаш диса ялат хьувкъам лакхбара чотах метта оттаде лийрхIар. Цхьабакъда, цох хIама хиланзар. Практика хьахьекхад дукхагIа йолча зонашка дуккхача шерашкара баьцаш кIезига хьувкъилга. Масала, йокъал увттача, хий дехкаш доацача арахьарча лаьтташка Нохч-ГIалгIайчен колхозашкеи совхозашкеи хIара гектара тIара 10—15 центнер мара люцерна йол яккхац. Иштта кIезига хьийкъача культураша лаьттах овлаш кIезига доахкийт, хIаьта культураш хьувкъаяра эша хIамаш а иштта мара дуккха йисац лаьттанца.

КПСС XXI-ча съездеи юрта боахама дешаш дувцаш цул тIехьагIа хиннача ЦК Пленумийи решенеш кхоачаш а еш, оахача лаьттай структура дикагIа хилийтара дукха балхаш даьд вай республике укх тIеххьарча шерашка. ХIаьта а дIадахача шера дIайийнача ерригача культурех пхелагIа дакъа дIалоацар кIезига хьувкъача культураша. Шаьла района «Джалка» совхозе цу тайпарча культураша кхоалагIа дакъа дIалаьцадар, «Шалинский» совхозе — 30 процент, эрий тIайоалаш дукха баьцаш йолча Надтеречни района «Гвардейский» совхозе — 28 процент.

Нохч-ГIалгIай хьалашка, кхыметтел лоамашта юхе дадачеи хий дехкачеи лаьтташка а, хIара гектара тIара 40—50 центнер люцерна йол мара яккхац. Цунах 2—2,5 эзар доакъара единица мара хилац. ХIаьта хIара гектара тIара 25 центнер яьккхача из хул 1250 доакъара единица. Цу тайпара доакъара единицаш лу цхьан шера ювча баьцаша а (дегIага дIагIоргйола протеин йоацаш). КIеззига дукхагIа доакъара единицаш мара ялац кенах. Юкъера лаьрхIача хьажкIаш дIайийнача цхьан гектара тIара 5 эзар доакъара единица йоал, шекара свекла — 6,5 эзар доакъара единица. Цох бIаргагу, цхьатаррарча кхай тIара хьажкIаша диаззеи, хIаьта шекара свеклаша пхеззеи дукхагIа хьайбаш кхаба торо лулга, цу лаьтташ тIа баьцаш дIайийнача ханарчул.

Оахача лаьтто мамогга дукхагIа юртбоахама продукци лургйолаш хила еза структура. Травопольни система из гIулакх Iалашдац. КПСС XXII-ча съездо тIаийцача Программа тIа нийса белгалдаьккхад лаьтта леладареи хьайбаш леладареи система Iилман ларде хила езилга, кIезига хьувкъаш йола культураш кIезигагIеи дика хьувкъараш дукхагIеи ювш хила езилга. Партийни съезд хинначул тIехьагIа дукхагIа хьажкIаш, шекара свекла, бобови культураш дIаюврггйолаш ялат дIадувча лаьттай структура эргаяьккхай вай республикерча дикагIа йолча колхозашеи совхозашеи. Укх шера дIадувча ялатах 40 процент уж культураш дIаюврггья. Урус-Мартана района «Красноармейский» совхозо лаьрхIад укх шера ше дIадувча дукхагIа долча лаьтта хьажкIаш, шекара свекла, бобови культураш дIае.

Дукха пропашни культураш дIаюврггья Ачхой-Мартана, Наьсарен, Шаьла, иштта кхыча районаша а.

Цу тайпарча пропашни система оахача лаьттай структура маяххара я. Цо торо хулийт вай хьалашка дика хьувкъаш йола культураш — хьажкIаш, кIа, бобови, шекара свекла севообороте дукхагIа хилийта. Пропашни кхашка хьажкIащца, кхешца, шекара свеклаца хувцхувцаш кIа, горох, иштта кхыйола ка болеи бобовийи культураш дIайийча дикагIа ялат а хьувкъаргда, хIаьта эшшача тайпара дегIага дIагIоргйола протеин а йоаллаш доакъар а хургда.

Алтайски юрта боахама Iилма-тохкама института гучадаьначох ховш да пропашни системах лаьтта леладича цхьан шерарча культурай овлаш лаьттанца дукхагIа дисарцеи, хIаьта иштта хьайбаш дебадар бахьан долаш кхо дукхагIа дилла йиш хиларцеи лаьтта тоаде дукхагIа торо хулга. Цхьан шера юв культураш дикагIа хьийкъача дукхагIа юс лаьттанца органически хIамаш, цунга хьежжа дукхагIа тоаю цар лаьттан структура. Доакъар шортта хилча дукхагIа деб хьайбаш, цудухьа юрта боахама культураш хьувкъийтара шортта кхо дилла йиш хул кхашка.

Ялат, шура, иштта кхыйола продукташ дукхагIа яхара КПСС XXII-ча съездо юрта боахамерча къахьегамхошта хьалхашка оттадаь декхар толамца кхоачашдара маэшшара я пропашни система. Грозненски шурий совхоза хьокхамо бакъдаьд хьажкIаши цхьан шера шозлагIа дIаювш йола культураши дукхагIа дIаерах дIадахача шера 1960 шерарчул 30 процент дукхагIа ялат, 50 процент дукхагIа дулх даккха торо хинналга. 1962-ча шера дIаювча культурах 30 процент хьажкIаш дIае лерхI, хIаьта дуккха дукхагIа дIае лерхI бобови культураши шекара свеклаи. Деррига оахача лаьттах 60 процент совгIа дIалоацаргда фийг болча ялаташа, царех дукхагIа яраш хьажкIаши, иштта гурахьа дув кIаи хургда. Цу гIулакхо торо хулийтаргья юртбоахама продукташ алсамъяхара даькъе дикка боккха мул баккха.

Пропашни системах дIакъаста йиш йоацаш да лаьттанца беш бола болх дика белгеи кхашка маэшша удобрени ехкилгеи. Из ца дича эшшача тайпара беркат далац пропашни системах. Ховш да шоашта хьийгача къига хьежжа бекхам беш пропашни культураш хилар. Республика дикагIбола хьажкIаш лелаераши свекловодаши из гIулакх дика кхетадеш, шоай кхашка агротехника хьехамаш лерттIа чакхдоахаш, кхашка кхои минеральни удобрении ехкаш ба. Лаьтташ декъа долча районашка боккхача лоархIамера гIулакх да тIоадал соцаяри цунах дикагIа пайда эцари. Цу балхашта юкъедоагIа шаьръяь зябь кийчъяр.

Моттигашкара хьалаш теркал а деш къестаде деза хIара боахамо оахача лаьттай структураи, севооборотий системаи, лаьттанца деча балхийи дешаш. Уж гIулакхаш нийса леладар — юртбоахама культураш алсамъяхара керттердар да.

И. ФЕДОТОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министра заместитель.

ДикагIа вIаштIехьдаха кхашкара балхаш

Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхозо дIадувча лаьттай структура хийцай, техника тоаяьй, дIаде фу Iалашдаьд. Кхо кIира совгIа ха я цу совхоза механизатораша бIаьстан балхаш доладаь. Цу юкъа 2000 гектар совгIа лаьтта аьхад цар, 3000 гектара тIа макха баьккхаб, хьалха юв сийна горошек дIайийнай, иштта кхы балхаш даьд.

Дуккха механизатораш ба совхоза отделенешка гIорбаьнна дика болх беш. ХIара денна кхоачашъю шоай сменни нормаш 2-ча отделенерча трактористаша Гадиев Беслана, Евлоев Бекьхана, Кодзоев Закре, Теркакиев Мусас, иштта кхыбараша. Цар гота сиха а йоаллаю оахам дика а ду.

Цхьабакъда, ала дезаш да ханнахьа дIадоладаь дале а совхозе бIаьстан балхаш ледара лелаш хилар. 5 марта кхашка арабаьннаб совхоза механизатораш. 25 «ДТ-54», 3 С-100 — ерригa а 28 трактор йоал совхозе лаьтта оахаш. Ерриганеша а болх шин сменах бу цар. ХIаьта а 27-гIа марта тIакхаччалца йолча хана цар аьха лаьтта 2079 гектар е дийнахьи буси 100 гектар мара яц. Цу цифраша хьахьокх дика болх а беш хIара сменах нормаш тIехкхоачаш а еш болча трактористашта юхе геттара эсала балхаш деш бола механизатораш а хилар. Долче, цу совхозе техниках бокъонца пайда эцац.

Ала дезаш да болх вIаштIехьбаккхара гIулакх а массанахьа боарамагIа доацилга. Масала, 27 марта коартолаш дIае арабала лаьрхIар 2-ча отделене болхлоша. Iурре а гулбелар уж кхашка баха. Цхьабакъда, 11 сахьат даллалца баьгIар центральни усадьбера Iоя езаш хинна машин Iо ца кхоачаш. Юххера а машин Iо а ена кхай тIа дIакхаьчача а коартол дIае вIаштIехьдаланзар, хIана аьлча коартолаш дIаюв машина яр лер тIа йоацаш. Центральни усадьбе бокъонца хьажа а хьежа вIаштIехьа а ца йоаккхаш Iояйтар бахьан долаш коартолаш харшал ара тувсар машино. Цудухьа коартолаш дIа а ца ювш цIабахка бийзар болхлой.

Иштта цу тайпара кхоачамбоацараш вIалла а ла мегаргдолаш дац бIаьстан балхаш сихденнача хана. Шоашта тIадилла гIулакх кхоачаш ца деш бола болхлой цIенхаштта бехктокхаме оза беза совхоза директора.

М. КЕРИМОВ.

ХАЛКЪА ТАЛАНТИЙ ГОВЗАЛ

ШИЪ... ВОРХIНЕНА МЕТТЕЛ

25 марта Первомайски района культпросветучрежденей болхлой гулбелар шоай художественни самодеятельноста коллективашка хьажа.

Смотр дIайолайир Первомайски хьуна участкерча клуба самодеятельноста коллективо. Дикка нах ба цу клуба самодеятельносте дакъа лоацаш. Тайп-тайпара номераш йолаш яр цар кийчъяь программа а. Къа ца хьегаш лелаш бола дер дайнараш гучабоахаш яр самодеятельни артисташа увттаяь сатирически сценаш, таханарча вахарах, лоаман кхалсагах яр йийша стихотворенеш. Эггара дукхагIа дар безаме иллеши кадай халхараши. ЙоаггIача бесса оаз южийташ, музыка дика кхетаеш аьлар йижараша КоростылевгIар «Казакаши» «Волжанкеи» яха иллеш, чIоагIа безаме аьлар сатирически куплеташ Гандаров Хьусена, аккордеон дика лекхар Г. Ленникова, иштта кхы а. Цхьабакъда, смотрага эггара дикагIа кийчъеннача цу коллектива программа юкъе дуккха кхоачамбоацараш дар. Бокъонца кхетамца вIаштIехьъяьккхаяцар ерригa репертуар. Чулоацам кIезига болаш йола номераш дукха яр. Гуш дар дукхагIа йола номераш тIехьарча деношка мара кийч ца яьлга.

Ерригаш а массехк номер мара гойтанзар района культура ЦIен художественни самодеятельноста коллективо, хIаьта царех а цхьаяраш моттигерча вахарца бувзам боацаш чIоагIа эсала яр. Самодеятельносте дакъа лоацаш гIалгIай кхалнах бацар. Цу тIехь районни смотр чакхъяьлар. Иштта районерча ворхI клубах смотре дакъа лоацаш шиъ мара яцар.

ХIанад из иштa? Района самодеятельность смотрага во кийчъялара бахьанаш тайп-тайпара дувц культура болхлоша.

— Районни культура ЦIен коллективана карагIдаланзар смотрага дика кийчле, йоах РДК директора нов. Хелдыхьароева, духхьал гармонист ца хилар бахьан долаш.

Района центре а тIехь кIезига хIанаб самодеятельносте дакъа лоацаш бола нах, къаьстта гIалгIай кхалнах, аьнна, хьттача, культура отдела заведующе нов. Арчхоева, комсомола райкома секретара нов. Долакова дуккха ювц нийслуш йола тайп-тайпара новкъарленаш. Бакъдар аьлча, республика культура министерства а халкъа творчества ЦIен болхлоша а кIезига терко ю района самодеятельность дегIайоалаяра. ДIадахача бIарччача шера цхьаккха методист, цхьаккха балетмейстер хиннавац районе. 23 марта гармонист вайтавар культура министерства. Района культура ЦIен дукхагIа йола номераш цунца кийчъяьяр. Из да самодеятельни коллективашта даь новкъостал.

Цхьабакъда, чIоагIа ледара лелабу самодеятельноста болх района культпросветучрежденей болхлоша шоаш а. Фу аьнна шоаех культура болхлой лархIа йиш я смотрага цхьаккха номер ца кийчъяьча Ленина цIерахча, А. Шериповa цIерахча, «Заря» яхача колхозашкарчеи, Мужечарчеи, Оалкамарчеи клубай заведующей.

Кхетаде хала да укх деношка района тайп-тайпарча организацешка болх беш йола интеллигенци самодеятельноста юстара латташ хилар а. Юрташкара хIара интеллигент хила веза самодеятельносте дакъа лацарал совгIа самодеятельни коллективашта кулгал деш а.

ХIанз республикански смотр хила юхедисача деношка тоъал дика номераш вIашагIйохка йиш я Первомайски районе. Духхьал слюдяной цехе болх беш я 50 гIалгIай кхалсаг. Царна юкъе дуккха ба дика пандар лакха ховш а халхабала ховш а бараш. Культура ЦIен самодеятельносте дуккхача хана денз дакъа лоацаш ва дика халхавоалаш вола АТХ болхло нов. Полонкоев, къона халхархо Накостоев, иштта кхы а. ВIашагIйолла йиш я дика халхара коллектив, иштта кхыйола номераш а. СихагIа вIаштIехьбаккхa беза из болх культура министерства новкъосталца.

КПСС кердача Программа тIа къаьстта белгалдаьккхад культпросветучрежденей болх боккха лоархIам болаш болга. ТIаккха ховш дац КПСС Первомайски райкома кулгалхоша района культпросветучрежденей болх иштта ледара хIана лелийт.

А. АБУКАРОВ.

ДIадахача кIирандийнахьа Урус-Мартана района художественни самодеятельноста смотр хилар. Цига дакъа лоацаш яр Йоккхача АтагIарча, ГIойтIарча, Алхазурово яхача юртарча, кхыча юрташкарча клубай самодеятельни коллективаш, Белгалде доагIаш да соахка хинначоа юхе уж коллективаш дикка дегIаяьхка хилар, царца дакъа лоацаш дукхагIа трактористаш, дояркаш, свинаркаш, кхыбола юрта боахама болхлой, юртара интеллигенци хилар.

СУРТА ТIА: ГIойтIарча 8 шера школа хьехархо Гринберг Жаннец «Красноармейский» совхоза электросварщик Ачаев Майрбеки цхьана халхабувлаш ба.

П. КАТАКОВА сурт.

НАЬСАРЕН ХАЛКЪА ТЕАТР ГРОЗНЕ

Укх деношка Наьсарен района къахьегамхоша боккхача безамца тIайийцар шоай халкъа театра коллективо кийчъяь «Къахьачох мотт ца кхийтача» яха керда спектакль. Кхаь даькъах латта из комеди Наьсарен халкъа театра артисташа укх шера 30 марта гойтаргья Нохч-ГIалгIай пачхаьлкхен Нурадилова Ханпаший цIерахча театре.

СПОРТ

ШАХМАТЪНИ ТУРНИР

ГIорваьнна волча эрсий шахматиста М. И. Чигорина цIерагIара дото кубок а эцаш шахматашта РСФСР-е командни хьалхле яккхар духьа город Грозне дIайолаеннача полуфинальни яхьий хьалхара дакъа чакхдаьннад.

Юххьанцара тураш чакх а ялалехьа хьалхара моттиг лаьцар Ростовски областа команда. Цунца ва ши мастер — В. Жилини С. Жуховицкийи, кагирхошта юкъе Союза чемпион вола, мастералла кандидат А. Захаров, кхыбараш. ЦIаккха ца эшаш йода из команда.

Хьалхара моттиг лаца йиш йолаш я мастералла кандидаташ В. Слепов, А. Богданов, В. Дорошкевич, С. Кастарной, Р. Алимов, хьалхарча разрядера И. Благонадежная, кагирхоех Х. Ошаеви мехкарех Л. Сусоеваи юкъе а болаш ловзаш йола Нохч-ГIалгIай АССР команда а.

Из команда а цу тайппара цIаккха ца эшаш хьайоагIа.

ЙиъългIа тур чакхъяьнначул тIехьагIа укх тайпара да гIулакхаш: яккха йиш йолча 32 очкох Ростовски областа команда яьккхай $20^1/_2$ очко; яккха йиш йолча 24 очкох Нохч-ГIалгIай АССР команда — $16^1/_2$ очко; Куйбышевски областерчар 32-нех — $15^1/_2$ очко; 24 очко яккха йиш йолча Волгоградски областерчар 13 очкои Тульски областерчар 11 очкои; Дагестанерчар 32-нех — $12^1/_2$ очко; Калужски областерчар 24-нех — 7 очко.

ХIанзчул тIехьагIа ловзае езаш кхы а кхо тур я.

В. ЕРЕМЕЕВ, яхьа керттера судья.

Вахарца бувзам боацаш

ДIадахача кIирандийнахьа художественни самодеятельноста смотр хилар МагIалбика зоне. Укхаза дар деш гIалгIайи хIирийи халхараш, доахаш Къилбаседа Кавказа халкъий иллеш, ешаш стихаш, баснеш, дуккха цу тайпара кхы сакъердамаш а.

Смотре йоагIаш дика кийчъенна енаяр новкъоста А. Кортоева кулгалду Долакоарча культура ЦIен коллектив. Цар хьекха программа Вознесенски культура ЦIен художественни самодеятельносте дакъа лоацарийчул сакъердамегIа а тайп-тайпара а яр. Берригача зрителашта къаьстта хозахийтар № 40 йолча буровой вышка моториста Табеков Константина даь «Жа Iун» халхар. Цои Х. Алероевеи цхьана Iалаьмате хоза дир «Шин доттагIчун» халхар а. Ерригача зало тIоараш деттар Долакоарча юкъерча школа хьехархоша И. Мержоевеи И. Высоцкаяси даь халхар хоза хеташ. Массанена а дика хеташ чакхъяьлар Вознесенскерча заготконтора машинистка Моисеенко Зинас йийша «Кхетадеш доаца хIамаш», «Ши уйла» яха баснеш.

Цхьабакъда, юрташкарча ворхI клубах Долакоарчеи Вознесенскерчеи шинне мара шоай коллективаш яхкийтаяц художественни самодеятельноста смотре. Цул совгIа, Вознесенски культура ЦIен коллектив соахкарчул дуккха а вогIа кийчъеннай смотрага. Дуккха номераш, шоай чулоацамга а хьахьокхарга а диллача мегаргйолаш яц. Цецвоал, «Кхы дIахо ваха моттиг яц», «Шоай тар-тарлур кховдаде» яхараш санна йола сатирически куплеташ Вознесенски культура ЦIен художественни кулгалхочо нов. Долгопятовас репертуара юкъе миштa йихьай ца ховш. Уж чIоагIа бIеха а хоза йоацаш а яр нов. Склярова ешаш сценера хьахозача хана. Бакъдар аьлча, ирача дешо, сакъердамерча бегаша йоккха моттиг лаца еза самодеятельноста репертуара юкъе. Цхьабакъда, Вознесенски художественни самодеятельноста сатирически куплеташ санна бIеха мотт бувцаш а йоацаш, бокъонца художественни говзалца кийчъяь хила еза уж.

Кхыметтел шоай коллектива юкъе хор вIашагIйолла а мегадац царна Вознесенске болх беш дукха мехкарийи кагийнахи боллашехьа а.

Моттигерча вахарах лаьца цхьаккха номер яцар Долакоарча самодеятельноста коллектива репертуараца. Уж кийчъяра эшараш, бахьанаш, хаи шортта хиннай. ХIаьта а шаккхе коллектив художественни самодеятельноста смотрага кийчъяла йолаенна вIалла дукха ха а яц. Сихха, цхьа бахьан вIаштIехьдаьккха да долла хIама. Цхьайола номераш смотр йолаяла ши кIира ха эшача хана мара кийчъе йола а яьяц. Масала, Чеховскаяй «Нагахьа санна наха дIахойя» яха Долакоарча культура ЦIен коллективо оттаяь цхьан актах латта пьеса нийса херж а ший чулоацамга диллача хIанз чIоаггIа эшачарех а я. Цхьабакъда, ловзаш бола артисташ дика шаьрбенна баьннабац. Цар шоай ролаш хьалххагIе Iома а яь кийчъяь хиннаяц. Художественни самодеятельностаца дакъа лоацаш нохчашхеи гIалгIашхеи цхьаккха йоI яц.

ХIанз дукха ха йисаяц шаккхе коллектив Грозне йиъълагIча республикански художественни самодеятельноста смотре гастролеш хьокха яха.

Цхьабакъда, цига яха ха хьатIакхачалехьа художественни самодеятельноста коллективаш декхарийла я хьокха аьнна шоаш хьахержа номераш бокъонца шаьръе а чулоацамгеи хьахьокхаргеи диллача сакъердаме программа а йолаш смотре яха а.

О. КОДЗОЕВ, (тха собкор.).

Любительски кинофильмаша хьалха латтарий опыт ювц

Экрана тIа да доккхача алапацца яздаь «Тахан хьалъеш я коммунизм» яха дешаш. Мехкдаьттахой клубе хьокхаш да Нохч-ГIалгIай совнархоза «Старогрознефть» яхача мехкдаьтта промыслови управлене Iилма-технически общества любительски киностуде дукха ха йоаццаш арахийца кинофильм.

Цо дувц мехкдаьтта доаллача моттига шоллагIча методах эксплуатаци еча цеха компрессорни станцена автоматизаци мишта яьй а из болх бе мишта йолаялийтай а.

Управлене промыслашка коммунистически къахьегама коллектив яха цIи еннай итташ цехашта, сменашта, бригадашта. Зрителаш хьеж цу коллективай членашеи коммунистически къахьегама ударникашеи диспетчерски пультера скважинашта тIахьожам мишта лоаттабу, буровойшкеи мастерскешкеи болх мишта бу. ЧIоагIа безам тIабаха зув цар скважинашта лаьттан кIалха ремонт еча мастераша А. Романовеи Ц. Солнышкинеи кулгалдеча бригадаша къахьегама овсарле лакха йолаш болх мишта бу.

Шоаш вIашагIъеллача, керда техника юкъейоалаяра волча инженера Борис Николаевич Немцова кулгалдеча киностуде хIанзале а арахийцад ворхI фильм. Цар дийцар промыслашка керда дIадоладаьча дуккхача хIамаех: скважинаш чура цIенъяра болх сихбайташ йолча, атта дIа-юха кхувлача агрегатах, къахьегама овсарле иттазза лакх а еш турбаш сеттаеча станоках, промыслови оборудованена басар хьакхара болх массехказа сихбеш йолча агрегатах.

Керда арадаьнна хIамаш хьахьекха ца Iеш, фильмаша рационализаторски болх вIаштIехьа а боахаш производствера кхоачамбоацараш дIадахара тIаерзаю цар уйла.

Кинопленка тIа яьккха я болхлой кулгашца турбаш тIайотташ боахка ха. «ХIаране дозал,— хьакхайкаду диктора,— бIаь килограмм да. ДегIа низаца кIезига хIама дулургда укхаза. Уйла е оаш, новкъостий рационализатораш, мухь тIаботтара балха механизаци мишта ергья?»

ШозлагIа фильм оттадеча хана хьахьекхар инженерно-технически болхлоша Борис Николаевич Красильниковеи Роман Витольдович Лембичеи конструкцех вIашагIъелла турбаш дIа-юха кхухьа ТМ-1 яха механически трубовоз. Из турбаш яддача хьатIайоагIа, болхлочо турбах лол а тессе, трактористага хоам бу, тIаккха вокхо лебедка болх бе йолайолийт, хIаьта турба бIарг-цIацкъам тохача юкъа ший йижа еззача Iойиже хул. Ишта болх беча хана массехказа лакхагIа хул къахьегама овсарле.

«Старогрознефта» промысловикий безам тIа-тIа дукхагIа тIабодаш латт любительски кинофильмашта.

Ю. ПОВАЛЯЕВ.

Оалхазараш мишта леладе деза

«Нохч-ГIалгIай АССР колхозашкеи совхозашкеи оалхазараш леладара йола рекомендаци» яхаш цIи а йолаш, чIоагIа пайдана брошюра арахийцад республика юрта боахама министерствас. Брошюра хьалхарча разделе дувц вай республикерча колхозашкеи совхозашкеи леладе дезараш малагIа тайпа оалхазараш да.

Дика къоастам беш дувц брошюра тIа фуэх кIоригаш мишта яхийта еза, зIамигача кIоригашта фу гIулакх эш, царна малагIа а мел а кхача тела беза, оалхазараш чудоахкаду помещенеш мишта е еза, шера чухь тайп-тайпарча ханашка оалхазарашта фу гIулакх эш, иштта кхыдола дешаш а. Вай республике дикагIа йолча оалхазараш леладечун — «Ермоловский» совхозерча Н. В. Олюнина опыт а ювц брошюра тIа.

Оалхазарашта хулаш дола лазараши уж лазараш ца хилийтара де дезараши дувц брошюра шоллагIча разделе.

Н. МИХЕЕВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Доазол дехьара

Немецки халкъа кхоанен духьа

БЕРЛИН, 25 март. **ТАСС-а корреспондента В. Селиверстова** хоам бу:

Тахан демократически Германе Къаман фронта Къаман совета заседане вIашагIкхийттаб ГДР ерригача партей, профсоюзий, общественни организацей викалаш. Цу тайппара цига баьхка ба Малхбузен Германера хьаьший а. Заседани хьайийлача совета председатела проф. Э. Корренса доклад е дош лу СЕПГ ЦК хьалхарча секретара, ГДР Паччахьалкхен совета председатела В. Ульбрихта.

Вальтер Ульбрихта бокъонца чIоагIдаь хьахьекхар Къаман совет хьажийта тIадена «Германски Демократически Республика исторически декхари Германе кхоанеи» яха документ. Из къаман программа, аьлар цо, дуккхача хана ГДР гражданий вахараи балхаи ларде латташ хургья, хIаьта цу тайппара цо чIоаггIа влияни ергья Малхбузен Германена, из кхыча халкъашта лоархIам болаш а хургья.

Малхбузен Германера гIулакхаш доашхаш В. Ульбрихта белгалдаьккхар, Аденауэра правительства лелабеча даькъазача тIемеи реваншаи наькъа меттел хьаькъалеи машареи политика отта езаш хилар. Цунца дувзаденна белгалбаьккхар цо мехка демократически хувцамаш дара тIехьа, милитаризми империализми эшаяр духьа лоаттабеча къовсаме хьалхле лелаеча низа — малхбузенгермански болхлой класса лоархIам. Герз дIадаккхара, атомни йоаца зона хьаяра, атомни герз тIа ца эцара хьакъехьа енна предложенеш Малхбузен Германе бахача дуккхача тайп-тайпарча наха чIоаггIа хьаллоацаш хилар белгал а даьккха, В. Ульбрихта аьлар, цхьоагIо хиланза яргьяц моллагIча къамах баьнна, моллагIа кхетам болаш, моллагIча классаца бале а, машареи барт-цхьоагIони политикана, немецки къаман маьрша кхоане хилара тIехьалаттача берригача наьха.

В. Ульбрихта аьлар, ГДР-а бахача наьха ираз да социалистически мехкашца, эггара хьалха Советски Союзаца доттагIал хилар.

В. Ульбрихт доклад яь ваьнначул тIехьагIа пренеш йолаелар, мехка демократически партейи общественни организацейи хьалхле лелаеча деятелаша дакъа а лоацаш.

Юххера заседани чакхйоалаш Къаман совето «Германски Демократически Республика исторически декхари Германе кхоанеи» яха документ мога а дир, из ГДР-е бахача нахага дувца оттаде аьнна решени а йир.

Алжире амнисти кхайкаяьй французски правительства

ПАРИЖ, 25 март. (ТАСС). Хоамаш деча «Журналь офисьель» яхача правительственни журнала тIа кепа техад «Алжире хиннача восстанеца дувзаденнача гIулакхашта лийцача наха» (Iаьдала гIулакхаш тIарча гIозараша кхыметтел хIанз а иштa цIи йоаккх алжирски халкъо лоаттабеча турпалерча къаман-кортамукъален къовсамах) амнисти ялара хьакъехьара декрет. Амнисте хьакъехьара из декрет, ховш мадарра, кепа теха арадоаккхилга лаьрххIа вIаштIехьдаьккха дар Эвиане Французски правительстванеи Ханна йолча Алжирски Республика правительстванеи юкъе переговораш хиннача хана яьча соглашенешка.

Амнисти хила йоагIа къаман-кортамукъален къовсама юкъе 1954—1961 шерашка дакъа лоацаш хиларах е цунна новкъостал дарах судаш яь болча алжирски къаман берригача гражданашта. Цу тайппара амнисти хул 1954 шера 1-ча ноябрал хьалхагIа Алжирера политически Iаьдал хувца гIийртача алжирцашта а. Политически гIулакхашта лийца боахка алжирцаш, декрето яхачох, мукъабалийта безаш ба Алжирера тIом сецачул тIехьагIа 20 ди далалехьа.

Царца кортамукъа хецаргба алжирски халкъо лоаттабаьча къаман-кортамукъален болама новкъостал дарах Алжире судаш яь боахка французски къамах бола гражданаш а.

Алжира халкъо, французски общественноста шеррача гIозараша чIоагIа раьза хинна тIайицар Алжира кортамукъалеи лоIами бахьан долаш къонахчал долаш къовсам лоаттабьраш Белгалдаккханза даргдац, амнисте хьакъехьара декрет арадаккхар — эвиански соглашенеш кхоачашъяра даькъе эггара хьалха чакхдаьккха лоархIамера гIулакх хилар.

ХIаьта а укхаза белгалдоах, амнисти йизза а цу эвиански соглашенеша яххача тайпара деррига чулоацаш а ца хилар. Бакъда, из селханара декрет Алжире набахтенашка боахкача алжирцашта мара доагIаш дац. Цул совгIа, 10 эзар гаргга алжирски патриот хIанз Франце набахтенашка воалл.

Французски общественносто дIадех цхьаккха ца вуташ берригa алжирски патриоташ а хIаьта иштта французски халкъа сий долча демократически традицешка хьежжа, Алжира халкъ кортамукъеи ший лоIамеи хургдола бокъо ялара тIехьа лаьтта берригa французаш а сов чехка кортамукъа хецилга кортамукъа хецарах бола хоам.

„Хьабе болх боаца нах геттара дукха ба хIанз а“

НЬЮ-ЙОРК, 26 март. (ТАСС). Мехка хьабе болх боаца нах кIезиглургба аьнна хеташ йолча перспективай дукха лоархIам ца беш дувц «Нью-Йорк таймс» яхача газето кепа теха араяьккхача редакционни статья тIа.

«Хьабе болх боаца нах,—язду газето,— геттара дукха ба берригача мехка, кхы вIалла а кIезиглуш бац уж керттерча промышленни 20 районе. Царна юкъера белгалъяха езаш я экономика даим теIа латта Малхбузен Вирджинереи Пенсильванереи лоаман промышленноста район а Кердача Англе штаташка тхьовра хинна текстильни промышленноста централ а санна йола моттигаш. Цхьабакъда, цу спискана юкъейоагIа цу тайппара наха эша хIамаш еча промышленноста Питтсбурги Детройти яха центраш а».

«ЭГГАРА УНЗАРЕГIА ДОЛЧА АВИАЦИОННИ ХАТАРЕХ ЦАI»

НЬЮ-ЙОРК, 26 март (ТАСС).

«Исторе чухь хиннача авиационни хатарех эггара унзарегIарчарех дола цаI» да йоах Ассошиэйтед Пресса агентства 16 марта Гуам яхача гIайрен тIара Филиппинашка йодача хана де доацаш яйнача «Сьюпер констеллейшн» яхача самолета хиннача хатарах. Самолета тIа хиннав Къулбехьен Вьетнаме вода американски тIема гIулакхаш тIара 93 саг, 3 вьетнамец, команда 11 член.

КIиранна лийхачул тIехьагIа кхы кора а ца яь йитай самолет.

ЛОРАВАЛА МОТТИГ ЕХ АМЕРИКАНСКИ ЛЕТЧИКА

ГАВАНА, 24 март. (ТАСС). 23 марта Сьюдад-Либертад яхача кубински аэродроме пилот сержант Б. Кисии экипажа цхьаькха член П. Команчеи тIа а волаш Iоессар американски самолет. Политически гIулакхa лоравала моттиг я аьнна кубински Iаьдалгара дийхар сержанта Кисе.

«Ядерни герза деш дола тохкамаш соцадара хьакъехьара переговораш юкъахъяхарца Малхбузено хьахьекхар, шийна дезар уж соцаделга а доацаш, дунен халкъашта юкъера оалаш бола тIахьожам лоаттабу а яхаш, СССР-е разведкеи шпионажи лелае йиш хилар долга».

(Газеташ тIара).

Женевера переговораш юкъахъяьхачул тIехьагIа.

— Господаш дунен халкъаштаюкъера тIахьожам лоаттабераш! Чубахка бокъо еннаяц. ХьалхагIа санна «тIахьожам» лоаттабе хьожаргда тхо.

А. ЦВЕТКОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Тахан кинотеатрашка

«Родина» яхача кинотеатре.

Берий сеанс — «ТIема къайле».

Долалу: 9.

«Вай юкъара доттагIа».

Долалу: 10.45, 1, 3.15, 5.30, 7.45, 9.50.

ДIаьхдаь сеанс — «Джунглера чарахье».

Долалу: 9.50.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦIеча фронтовикий улица, 15. **Телефонаш:** редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48, партийни вахареи, экономикаи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3.

Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ05046. Заказ № 1926